E-Svijet

Mreže, pretraživanje i siguran rad

Tko nas sve povezuje?

Jesi li ikada igrao računalnu igru s prijateljem iz druge ulice ili grada dok oboje sjedite u svojoj sobi?

Kako tvoje računalo u djeliću sekunde pošalje poruku ili sliku na drugi uređaj?

Ciljevi današnjeg sata

1. Prepoznati što je računalna mreža i kako povezujemo digitalne uređaje.

2. Naučiti sigurno pretraživati internet i čuvati svoje zdravlje i podatke.

Što je računalna mreža?

Računalna mreža nastaje kada povežemo dva ili više digitalnih uređaja.

Povezani uređaji mogu međusobno komunicirati i razmjenjivati podatke, slike i poruke.

Žična i bežična mreža

Uređaje u mrežu možemo spojiti na dva načina:

- **Žično povezivanje**: pomoću mrežnog (UTP / LAN) kabela koji se spaja u računalo.
- **Bežično povezivanje**: putem Wi-Fi signala, bez ikakvih fizičkih žica.

Usmjernik i kućna mreža

Usmjernik (ruter)

Uređaj koji povezuje sva računala i mobitele u domu s velikim internetom.

Zajednički pisač

Kad je pisač u mreži, svi uređaji u kući mogu bežično ispisivati radove.

Pametni telefoni

Spajaju se na kućni Wi-Fi kako bi koristili internet bez trošenja mobilnih podataka.

Dijeljenje datoteka

Uređaji u mreži lako dijele fotografije, dokumente i glazbu bez USB štapića.

Kako se spojiti na Wi-Fi mrežu?

1

Uključi Wi-Fi

Klikni na ikonu u kutu zaslona.

2

Pronađi mrežu

Odaberi ime svoje mreže s popisa.

3

Upiši lozinku

Pažljivo unesi tajnu zaporku.

4

Povezan si!

Ikona postaje plava ili aktivna.

Provjeri znanje o mrežama

Neka učenici odgovaraju

Što je potrebno kako bi nastala računalna mreža?

1. Kupnja najnovijeg pametnog telefona
2. Poseban televizor koji radi bez struje
3. Samo jedno računalo koje ima instalirane igrice
4. Povezivanje dva ili više digitalnih uređaja radi razmjene podataka

Provjeri znanje o mrežama

▷ Neka učenici odgovaraju

Što je potrebno kako bi nastala računalna mreža?

1. Kupnja najnovijeg pametnog telefona
2. Poseban televizor koji radi bez struje
3. Samo jedno računalo koje ima instalirane igrice
4. Povezivanje dva ili više digitalnih uređaja radi razmjene podataka ✓

Oprez na javnim Wi-Fi mrežama!

Mreže u kafićima, na trgovima ili u zračnim lukama često su **otvorene i bez lozinke**.

Ponekad prevaranti mogu postaviti lažnu besplatnu mrežu kako bi došli do tvojih lozinki i osobnih podataka.

⚠️ **Važno pravilo**

Isključi automatsko spajanje na Wi-Fi mreže i spajaj se samo na provjerene!

Internet i mrežne stranice

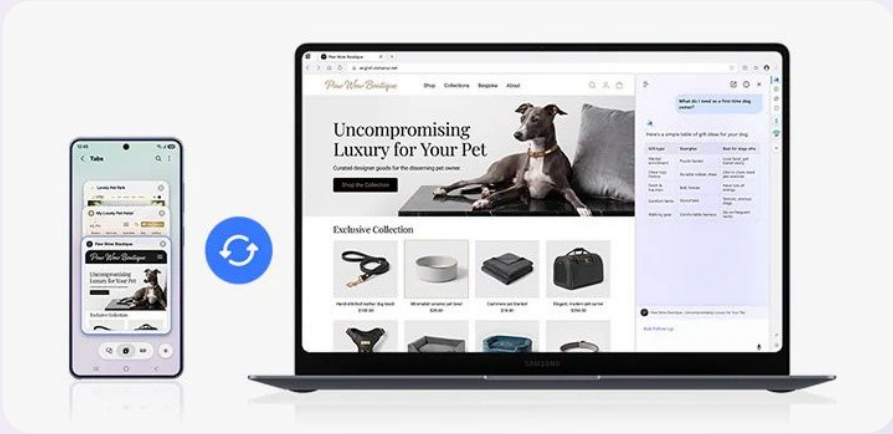

Mreža svih mreža

Internet je najveća svjetska računalna mreža koja povezuje milijune računala.

Web-stranice

Sadržaji na internetu nalaze se na mrežnim stranicama koje sadrže tekst, slike i videozapise.

Mrežni preglednici

Da bismo posjetili mrežne stranice, koristimo poseban program koji se zove **mrežni preglednik**.

Najpoznatiji preglednici su: **Google Chrome**, **Microsoft Edge**, **Mozilla Firefox** i **Safari**.

Što je to URL adresa?

Svaka stranica ima svoju adresu

Kao što zgrade i kuće imaju adresu s ulicom i kućnim brojem, tako i svaka mrežna stranica ima svoju točnu **URL adresu**.

URL adresu upisujemo u adresnu traku na samom vrhu mrežnog preglednika, npr. *www.google.hr* ili *skole.hr*.

Pametno pretraživanje informacija

Ključne riječi

U tražilicu upisujemo samo važne riječi (pojam koji tražimo), a ne cijela dugačka pitanja.

Pročitaj opis

Prije nego što klikneš, pročitaj kratak opis ispod plave poveznice kako bi vidio odgovara li ti stranica.

Provjeri točnost

Nisu sve informacije na internetu točne. Uvijek provjeri tko je autor i pogledaj više izvora!

Poslušaj Enu i Bornu

Neka učenici odgovaraju

Poslušaj audio i popuni riječi koje nedostaju

Istraživanje za školski projekt

Reproduciraj zvuk

1. Borna će na računalu prvo otvoriti mrežni ____.
2. Ena savjetuje da u tražilicu upišu samo ____ riječi.
3. Prije klika na poveznicu treba pročitati kratak ____ stranice.

RJEČNIK

opis | pisač | ključne | kabel | preglednik

Poslušaj Enu i Bornu

Neka učenici odgovaraju

Provjeri svoje odgovore ispod

Istraživanje za školski projekt

Reproduciraj zvuk

1. Borna će na računalu prvo otvoriti mrežni preglednik.
2. Ena savjetuje da u tražilicu upišu samo ključne riječi.
3. Prije klika na poveznicu treba pročitati kratak opis stranice.

RJEČNIK

opis | pisač | ključne | kabel | preglednik

Što je to rad u oblaku?

Usluge u oblaku (poput **OneDrivea** u sustavu Office 365) omogućuju nam spremanje i dijeljenje dokumenata na internetu.

Prednosti oblaka

Sigurno i dostupno svugdje

Dostupno s bilo kojeg uređaja

Zadaću započetu u školi možeš otvoriti kod kuće na svom računalu ili tabletu uz AAI@EduHr račun.

Zajednički rad i dijeljenje

Poveznicu na prezentaciju ili crtež možeš podijeliti s prijateljima iz razreda ili poslati učitelju.

Čuvajmo zdravlje uz zaslone!

Pravilno sjedenje i odmor

Dugotrajno i nepravilno sjedenje može uzrokovati bolove u leđima, vratu i rukama te umor očiju.

- Sjedi uspravno, s nogama čvrsto na podu.
- Nakon svakih 20 minuta rada, odmakni pogled od zaslona i protegni se!

Pravila ponašanja na internetu

Čuvaj lozinke

Lozinku nikada ne dijeli s prijateljima. Znati je smiju samo tvoji roditelji.

Budi pristojan

Poruke započni i završi pozdravom. Piši dobronamjerno i poštuj druge.

Čuvaj podatke

Ne objavljuj svoju adresu, broj telefona ili školu na javnim mrežama.

Prijavi ružno

Ako naiđeš na neprimjeren sadržaj ili ružnu poruku, odmah reci odrasloj osobi.

Istina ili laž o sigurnosti

▷ Neka učenici odgovaraju

Ako na internetu naiđeš na ružnu ili uvredljivu poruku, najbolje je odmah uzvratiti istom mjerom.

👍 Točno

👎 Netočno

Istina ili laž o sigurnosti

▷ Neka učenici odgovaraju

Ako na internetu naiđeš na ružnu ili uvredljivu poruku, najbolje je odmah uzvratiti istom mjerom.

👍 Točno

👎 Netočno ✓

🔑 **Zašto je tako?**

Ne treba odgovarati na ružne poruke, već ih odmah pokazati roditeljima ili učitelju.

Razmisli i podijeli s razredom

▷ Neka učenici odgovaraju

Zašto neki ljudi pišu ružne komentare na internetu koje se nikada ne bi usudili reći nekome u lice?

Razmisli i podijeli s razredom

▷ Neka učenici odgovaraju

Možda si rekao/la...

Misle da su skriveni iza nadimka i ekrana

Zaboravljaju da s druge strane sjedi stvarna osoba s osjećajima

Nisu svjesni da i digitalni tragovi ostaju zabilježeni